

Halden kommune

Juridisk

Justis-og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: Vår ref: Arkivkode: Saksbehandler: Dato:
2019/1560-6 X42 Sven Stranger, 03.09.2019

Høringsuttalelse - Regjeringens forslag om sammenslåing av Fredrikstad, Sarpsborg, Moss og Halden tingrett.

Halden kommunes høringssvar ble enstemmig vedtatt av Halden kommunestyre i møte 03.09.19 liklydende med rådmannens forslag til slikt svar i vedlagte saksfremlegg:

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	2019/80	03.09.2019

Det vises til vedlagte utskrift av saken med vedlegg.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert av

Sven Stranger
fagleder/seniorrådgiver

Vedlegg:

- 1 Høringsuttalelse fra Advokatforeningen 16.08.19 (innkommet under saken utsendelse).
- 2 Kart - tomteareal ved Halden jernbane for domstolsbygg
- 3 Kopi av brev til JD - Etableringen av Østfold tingrett
- 4 Høringsnotat om sammenslåing av fire tingretter i Østfold - justert etter de.docx
- 5 Høring - Sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett
- 6 Halden kommune - Opphevelse/reduksjon av hensynssone jernbane i Halden Sentrum - Bane NORs uttalelse

Kopi til:

Thor Edquist
Roar Vevelstad
DOMSTOLENE I
NORGE

Postboks 5678
Torgarden

7485 TRONDHEIM

Ordføreren
Rådmannen
Ufordelt/sendt tilbake
til arkiv

Postadresse:
Postboks 150, 1751 Halden
E-post:
postmottak@halden.kommune.no

Besøksadresse:
Storgata 8
Internett:
www.halden.kommune.no

Telefon:
69 17 45 00
Telefaks:
69 18 00 58

Bank:
5315.05.15218
Org.nr:
959 159 092

Halden kommune

Arkivkode: X42
Arkivsaksnr: 2019/1560-5
Journal dato: 03.09.2019
Saksbehandler: Sven Stranger

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utsendte vedlegg		
1	Høring - Sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett	
2	Høringsnotat om sammenslåing av fire tingretter i Østfold - justert etter de.docx	
3	Kopi av brev til JD - Etableringen av Østfold tingrett	
4	Fremtidig ledelse av Halden tingrett - høringssvar fra Halden kommunestyre	
5	Halden kommune - Opphevelse/reduksjon av hensynssone jernbane i Halden Sentrum - Bane NORs uttalelse	
6	Kart - tomteareal ved Halden jernbane for domstolsbygg	
7	Høringsuttalelse fra Advokatforeningen 16.08.19 (innkommet under saken utsendelse).	
Medsaksbehandlere		
<navn>	<adm.enhet>	<beskrivelse av bidrag til saken>

Høringsuttalelse - Regjeringens forslag om sammenslåing av Fredrikstad, Sarpsborg, Moss og Halden tingrett.

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Halden kommunestyre uttalte i møte 19.04.18 et nei til nedlegging av Halden tingrett, og vil fortsatt stå ved det som kommunens primære standpunkt i høringssaken nå.

Om Regjeringen allikevel vedtar å samlokalisere er vårt primære forslag til lokalisering av nytt tinghus for Østfold tingrett: Ved Halden jernbanestasjon.

Om kommunen ei heller får Regjeringens støtte på det: - atter subsidiært lokalisering Sarpsborg.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 03.09.2019

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Halden kommune avgir hørings svar som i sak under.

Rådmannens innstilling:

Halden kommune avgir hørings svar som i sak under.

Saksutredning:

1. Innledning.

I brev 27.05.2019 fra Regjeringen v/Justis- og beredskapsdepartementet fremmes forslaget om å slå sammen tingrettene i Fredrikstad, Sarpsborg, Moss og Halden – til en stor domstol som på kort sikt da også planlegges samlokalisert i et eget tinghus et sted i den nye store sammenslåtte rettskretsen.

Høringsfristen i denne viktige lokaliserings- og arbeidsmarkedssaken for byene i ytre Østfold løper i sommerferien, og er satt så tidlig som til 15.08.19.

I selve oversendingsbrevet fra Justisdepartementet sies det sitat:

*Justis- og beredskapsdepartementet sender på høring forslag om å sammenslå Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett til én domstol med midlertidig videreføring av fire retts-/kontorsteder. Navnet på den nye domstolen foreslås å være Østfold tingrett. **Spørsmålet om et felles tinghus for den nye domstolen må utredes nærmere og vil bli behandlet i en egen prosess på et senere tidspunkt.** Høringsfristen er 15. august 2019*

Den uthevede teksten kan tolkes som at Regjeringen nå ønsker å begrense høringsvaret kun til selve sammenslåingen, og ikke ønsker synspunkter om lokaliseringen foreløpig.

Den foreslåtte sentralisering av de 4 store bytingrettene i Østfold reiser særlig to hovedspørsmål – behovet for nærhet og service til brukerne, og i tilknytning til dette tematikken lokaliseringen i «fylket» av disse svært viktige statlige kompetansearbeidsplassene. Vi mener således at spørsmålet om lokalisering også må tas opp nå.

De lokale domstolene tilhører våre eldste statsinstitusjoner i lokalsamfunnene sammen med Kirken, og har tradisjoner over 1000 år bakover i tid. Sorenskriverstillingene i Norge ble opprettet av Kongen i København allerede i 1590. De lokale domstolene, ikke minst i gammel og tradisjonsrik by som Halden, har vært basis og grunnlaget for rettsstaten Norge vi alle er stolte av – og som er en verdi vi nå ser under press i verden rundt oss.

Regjeringen ønsker nå en i dette lange historiske perspektiv dramatisk endring her ved at både de lokale domstoler og dommerne som lokalt bosatte og deltakere i lokalsamfunnene skal forlate disse og sentraliseres i retning Oslo-området, og landets øvrige storbyer.

Halden kommunestyre uttalte i møte 19.04.18 et klart nei til nedlegging av Halden tingrett i forbindelse med Domstolsadministrasjonens forslag da om felles ledelse av Fredrikstad og Halden tingrett, nettopp av frykt for den sammenslåing som allerede nå er på trappene, og vil fortsatt stå ved det som kommunens primære standpunkt i hørings saken nå.

2. Høringsnotatet.

I høringsnotatets pkt. 1, Innledning, sies det bla. om bakgrunnen for sammenslåingsforslaget nå:

Bemanning og aktivitet på dagens fire retts- og kontorsteder videreføres inntil videre, men det legges til grunn at aktiviteten på sikt samles i et felles tinghus. **Forslaget om sammenslåing kommer som en følge av et lokalt initiativ der de fire tingrettene i felleskap har utarbeidet en intensjonsavtale om frivillig sammenslåing og samlokalisering av virksomheten i de fire tingrettene.** Spørsmålet om et felles tinghus for den nye domstolen må utredes nærmere og vil bli behandlet i en egen prosess på et senere tidspunkt.

Sett fra vårt ståsted mht. faktum ønsket i alle fall Halden tingrett primært å gå videre som i dag alene. Vi oppfattet initiativet til samarbeid mellom de 4 domstollederne mer som et forsøk på å få til noe medvirkning i den endelige beslutning om sammenslåing man ved disse aktuelle lokale domstoler så ville komme uansett.

Det blir derfor, etter vår forståelse av de faktiske omstendigheter i saken, ikke helt riktig, å si nå som Departementet gjør, at bakgrunnen for sammenslåingsforslaget er «**et lokalt initiativ der de fire tingrettene i felleskap har utarbeidet en intensjonsavtale om frivillig sammenslåing og samlokalisering av virksomheten i de fire tingrettene**».

Den sentrale bakgrunn er Stortingets og Regjeringens ønske om sammenslåing og sentralisering av landets domstoler initiert derfra, og i mindre grad et lokalt ønske eller initiativ. Når Departementet i høringsnotatets pkt. 2, Bakgrunn underbygger med sitater fra Prop. 1 S (2015-2016) om «lokal enighet» mener vi det blir noe feil om fakta bak sammenslåingsforslaget nå.

Det sies videre her:

Et vesentlig moment ved vurderingen av endringer av domstolstrukturen har vært at domstolene bør være av en slik størrelse at det skapes et godt faglig miljø, noe som skal sikre det rettssøkende publikum et godt og likeverdig domstoltilbud i hele landet. Sakene har blitt mer komplekse og tidkrevende. Dette stiller økte krav til domstolen og den enkelte dommer. Det er utfordrende for den enkelte dommer å ha omfattende kunnskap på alle rettsområder. En større kollegial domstol vil derfor gi grunnlag for bedre samlet faglig kompetanse. **Større domstoler vil også gi bedre betingelser for moderat spesialisering for dommere og saksbehandlere**, og for planmessig kompetanseutvikling for dommere og saksbehandlere ved domstolen. Dette vil gi muligheter for å levere tjenester av høy faglig kvalitet i fremtiden og ivareta innbyggernes rettssikkerhet på en god måte. Videre gir større domstoler redusert sårbarhet med hensyn til sykefravær, ferieavvikling mv., og muliggjør samtidig en mer effektiv og økonomisk drift.

I Norge har man i alle år hatt som grunnleggende prinsipp at dommerne skal være både uavhengige og generalister dvs. man har ikke ønsket å opprette spesialdomstoler eller å ha spesialiserte dommere – nettopp igjen utfra hensynet til at dommerne også bør ha legmannsskjønnet og sin uavhengighet i behold, i tillegg til sin alminnelige og svært gode og brede juridiske kompetanse, samt kravene om at dommere skal være blant de beste jurister med gode karakterer, relevant praksis m.m.

Som det fremgår av det ovenstående synes Departementet nå å bryte denne linjen ved heller å gå for en viss spesialisering av dommere. Legmannsinnslaget (dømmes av sine likemenn) og den alminnelige sunne fornuft i dommerskjønnet kan svekkes, og dommene som skrives vil da kanskje bli mindre forståelige for den alminnelige mann og kvinne i gaten.

Videre sitat:

Det er også utfordringer knyttet til ivaretagelse av sikkerhet i flere av dagens tingretter i regionen. Tinghuset må oppfattes som en trygg arena for alle som ferdes der.

Sikkerhetsaspektet kan ikke alene begrunne at samtlige av disse domstolene bygger seg et felles sterkt sikret bygg i Østfold. Sikkerhetstematikk burde kunne løses ved tiltak på de lokale domstoler vi har i dag, og vi mener at bla. Halden tingrett, som har et slikt sikringsproblem, ved ganske enkle bygningsmessige tiltak bør kunne løse sikkerhetstematikken hos seg.

Det gjøres også et poeng av at behovet for økt digitalisering av domstolenes arbeid krever sammenslåing og større enheter. Også det har vi vanskelig for å forstå i det det vanlige argumentet for digitalisering er det motsatte – å legge til rette for desentralisering ved ikke nødvendigvis å måtte sitte i samme bygning selv om man jobber i samme institusjon, å kunne jobbe hjemmefra og kunne kommunisere raskt og sikkert selv om man ikke er lokalisert på samme sted. Digitaliseringen av rettsprosess og rettsmøter mener vi ei heller nødvendigvis krever at rettslokalene i Østfold må ligge samlokalisert i samme bygg.

I pkt. 3 med Departementets argumentasjon for sammenslåingen sies det sitat:

Etableringen av en stor domstol vil styrke det juridiske fagmiljøet i Østfold, noe som vil gjøre regionen til et enda mer attraktivt arbeidsmarked for advokater og jurister.

Maktfordelingsprinsippet i praksisen mht. forståelsen av Grunnloven innehar prinsippet om domstolenes og dommerens uavhengighet som helt grunnleggende for en fungerende rettsstat. Dommerarbeidet er derfor og må være i sin natur en «alenejobb» hvor kontrollen med dommerens arbeid bare skjer i ankesdomstolen, og ikke i særlig grad internt gjennom lederkontroll i domstolen selv. I NOU: 1999:19, pkt. 7.5.1.3 sies det om dommerrollen: «Det ligger i den dømmende virksomhets natur at den enkelte dommers faglige og menneskelige kvaliteter er helt avgjørende for om domstolene kan oppfylle sin funksjon i samfunnet».

Sett opp mot det kan det spørres om en stor domstol da nødvendigvis blir mer attraktiv å jobbe i eller prosedere for - enn en mindre.

Når det gjelder påstanden om styrking av det juridiske fagmiljøet i Østfold og enda mer attraktivt arbeidsmarked for advokater og jurister med en stor sammenslått domstol, kan det spørres om Departementet egentlig har nok kjennskap til lokalt arbeids-og tjenestekjøpsmarked.

Arbeidsmarkedet i Østfold er tett koblet opp mot arbeidsmarkedet i Oslo og Oslo-området for jurister. Det er kun de ytterste kommuner – Halden, Marker, Aremark, Rakkestad som ikke har dagpendlingsavstand til Oslo-området, mens resten av kommunene har det.

Dommerstillinger er høyt oppe på karrierestigen for jurister og gjør slike stillinger i Østfold attraktive også for søkere bosatt i Oslo-området. Allerede i dag er mange dommer-stillinger i Østfold innehatt av jurister som da dagpendler motsatt vei, dvs. til Østfold fra bosetting i Oslo-området. Demografisk er det uheldig for Østfold, og vi mener det er her lokaliseringsutfordringen særlig ligger, og ikke så mye i korte reiseveier for jurister bosatt innad i tidligere Østfold fylke.

Markedet for kjøp av advokattjenester av Østfoldfirmaer, offentlige organer og privatpersoner domineres også mer og mer av de store Oslo-baserte advokatfirmaene. Dess nærmere Oslo en sentral tingrett blir plassert dess verre vil det bli å opprettholde advokatarbeidsplasser i det hele i Østfold – et fylke og område som sterkt trenger slike kompetansearbeidsplasser som del av sitt totale arbeidslivsmarked.

På sikt må det påregnes at alle advokatarbeidsplasser vil kunne forsvinne fra Østfold inn mot Oslo-området – igjen da basert på «spesialiseringen» Departementet ønsker i alle ledd av domstolens behandlinger. Lokale advokater har til nå, som de lokale dommerne, vært generalister.

Om en sentral Østfold tingrett blir plassert i en av de 4 byene vil det være sannsynlig at advokatene i de øvrige 3 byer får problemer med kundetilgang, oppdrag som faste forsvarere m.m., og vil evt. tvinges til å flytte til den byen som blir hovedstedet for nye Østfold tingrett – og

da lengre vekk fra den geografiske nærhet til sine lokale kunder – evt. flytte innover mot Oslo/området – og Østfold vil fortsette sin ferd med økende sosiale forskjeller og demografisk ubalanse mot Oslo-området.

Regjeringens nærpolitireformsom er under gjennomføring også i Viken, har medført en sentralisering mot Oslo-området av juristarbeidsplassene i påtalemyndigheten hos politiet, og vil vel også med stor sikkerhet helt forsvinne fra Halden, og de øvrige byer som mister egen domstol.

De eneste gjenværende juristjobber i lokalsamfunnene i Østfold vil da bli kun i noen kommuner – så lenge de ikke også blir slått sammen og sentralisert.

Under pkt. 4, Økonomiske og administrative konsekvenser, sies det om reisetid og nærhetsprinsippet sitat:

En sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg, hvor en inntil videre viderefører dagens retts- og kontorsteder, vil ikke påvirke reisetiden for verken ansatte eller brukere.

Det argumenteres deretter med at jernbane og E6 går tvers igjennom fylket med for de fleste reisetider til et ny kontorsted på maks 1 time.

Faktum er vel at samtlige innbyggere som akkurat ikke bor i den by som blir nytt felles kontorsted vil få lengre reisevei og tid enn i dag. Mange mer ressursvake grupper er jevnlig i kontakt med domstolene, og vi vet at den forutsetning som legges til grunn av Departementet om at alle i Østfold har råd til å disponere privatbil så langt fra stemmer i virkeligheten. Det er således ingen tvil om at en samlokalisering vil bryte med dagens nærhet (nærhetsprinsippet) i forhold til svært mange av dagens domstolsbrukere og generelt hele befolkningen i Østfold.

Halden kommune er skeptisk til troen på «visse administrative synergieffekter». Vi viser her bla. til erfaringene med sammenslåingen av helseregionene/sykehusene og nærpolitireformen der noen undersøkelser har vist at dette medfører større økning av toppadministrative stillinger og administrasjon enn i stillinger i direkte lege- eller politiarbeid.

3. Halden kommunes prioriteringer.

Prioritet 1:

Halden kommune fastholder sitt høringsvar i brev 20.04.18 med kommunestyret begrunnede uttalelse fra møte 19.04.18 der man sier et klart nei til nedlegging av Halden tingrett, og vi viser i tillegg til det ovenstående for øvrig til den vedlagte saksutskriften fra dette møtet for begrunnelse.

Halden kommune mener følgelig også at de øvrige 3 domstoler da bør opprettholdes som selvstendige enheter med egen sorenskriver på hvert sted.

Prioritet 2:

Halden er imot sammenslåing av domstolene i Østfold, men om det skulle bli tvunget igjennom av Regjeringen:

Hvorfor ikke Halden, med sin tunge nasjonale historie som kontorsted for en evt. samlet Østfold tingrett?

Departementet hevder at reiseavstander og nærhet for brukere og ansatte er uviktig i Østfold uansett hvor en ny samlet tingrett blir lokalisert pga. jernbanen og E6, og for øvrig korte

avstander i fylket mellom de 4 byene jf. pkt. 4, Økonomiske og administrative konsekvenser – reisetid – sitat:

Det forventes en økende frekvens og redusert reisetid i årene fremover som følge av forventet jernbaneutbygging gjennom hele fylket. Ved en fremtidig samlokalisering i nærheten av en jernbanestasjon vil derfor også tog være en aktuell reisemåte både for brukerne av domstolene og de ansatte. Det er et godt utbygd busstilbud i fylket, både med gjennomgående regionale linjer, og lokalruter, som samlet gir befolkningen i den nye rettskretsen en akseptabel reisetid til en fremtidig, samlokalisert domstol.

Departementet ønsker å legge til rette for en bærekraftig reisemåte for brukere og ansatte til en evt. ny samlet domstol og anbefaler en samlokalisering i nærheten av en jernbanestasjon.

Ved brev 11.06.2019 fra Bane-Nor til Halden kommune blir en del av arealreguleringsrestriksjonene pga. planene om ny høyhastighetsbane til Halden forlatt.

Etter kontakt mellom vår ordfører Thor Edquist og Bane Nor SF åpnes i samme brev også for nærmere dialog mellom Halden kommune og Bane Nor Eiendom om utvikling mellom hovedsporet og Jernbanegata (tidligere godsterminal m.m.). Et nytt og moderne felles tinghus kunne fint bli innpasset og bli plassert her, og muligens med lavere husleiekostnader enn lokalisering nærmere Oslo.

Vedlagte kart viser arealet ved Halden jernbanestasjon som er en mulig plassering for felles Østfold tingrett plassert der.

Hovedargumentet for å legge nytt kontorsted til Halden er å beholde denne type kompetansearbeidsplasser i Østfold, og at de som ansettes i slike jobber da må bosette seg i Østfold. Halden er den eneste av de 4 byene som ligger langt nok unna Oslo og forstedene til Oslo i Follo til at jurister og andre med høyere kompetanse som ønsker seg jobb i Østfold tingrett da må flytte ut av Oslo-området og til Østfold.

Dommerjobber er attraktive og meritterende juristjobber for de best kvalifiserte, som man er villig til å flytte på seg for å inneha. Det samme gjelder også advokater og øvrige personer som en slik felles domstol vil gi arbeid til. Demografisk for Østfold og for hele Østlandsregionene vil dette gi gode positive ringvirkninger idet det vil motvirke dagens økende bosettingsmønster på Østlandet i elite-byer/-kommuner/-områder.

I motsatt fall får man en økning av dagens tendenser – en utpendling daglig av velkvalifiserte jurister bosatt i Oslo/Follo til kortvarige ansettelser i dommerstillinger i Østfold som et trinn på karrieren. De korte reiseavstander man allikevel har mellom Halden og Oslo-området vil neppe hindre en god søkning til dommerstillinger av de best kvalifiserte, selv om en vet at dette har vært ansett som et problem for dommerstillinger noe lenger ut i distriktene.

Både NSB og Vegvesenet har et sterkt ønske om mer motsatt dagpendling på Østfoldbanen og på E6. Om man da pendler bærekraftig med tog motsatt vei den korte turen det er fra Moss, Sarpsborg eller Fredrikstad til attraktiv dommerjobb ved jernbanestasjonen i Halden vil dette være pendling transportøkonomisk sett «riktig» vei, samtidig som denne pendlingen ei heller for Østfold fylke som helhet vil være så demografisk uheldig som innpendling av et flertall av Østfold tingrett sine dommere fra Oslo-området.

I det nevnte demografiske aspektet vil en lokalisering til Halden også medføre at Østfold tingrett sine dommere da med stor sannsynlighet vil være fast bosatte i rettskretsen, og ikke være dommere uten kontakt, kjennskap til og personlig involvering i de lokalsamfunnene som de

betjener som dommere. Ikke minst vil man bli værende lenger i slik stilling og ikke bare på gjennomreise.

Når det gjelder fordelene med reising «mot strømmen» må det nevnes at også reise med bil til og fra Halden vil skje motsatt av øvrig dagpendling mot Oslo-området. Halden har ikke har køer og ikke bompenger lokalt.

Halden tingrett har like mange fengslingsmøter alene som de andre tingrettene i Østfold tilsammen pga Halden fengsel og grensekriminaliteten. Politiet vil derfor kunne spare mye tid ved å slippe å kjøre til og fra andre tingretter nordover og innover i Østfold med fange-arrestant-transporter. Det er kjent at politiet selv mener de bruker altfor mye tid og ressurser på slike transport.

Det må også avslutningsvis nevnes at en etablering i Halden utenfor Oslo-regionens arbeidsmarked mht. dagpendling også vil være i god harmoni med intensjonene i KMD sine retningslinjer fra 28.11.2014 – Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon (nevnt i høringsnotatet) hvor hovedregelen i pkt. 2 om formålet er at «nye og omlokaliserte statlige verksemder i hovudsak blir lokaliserte utanfor Oslo».

En slik lokalisering vil også være i tråd med St.meld. 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt», hvor det bla. om bakgrunn sies sitat:

I forliket mellom regjeringspartiene og Venstre om nytt inntektssystem for kommunene våren 2016, ble partene enige om at "kommunereformen legger til rette for større kompetansemiljøer i hele landet. Arbeidet med å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo skal forsterkes, og en plan for dette skal utarbeides sammen med Venstre. Lokalisering skal særlig vurderes i nye regionsentre, også utenom de største byene. Avtalepartnerne er enige om at denne planen innen utgangen av 2016 legges fram for Stortinget på egnet måte. Nye og omlokaliserte statlige arbeidsplasser skal som hovedregel plasseres utenfor Oslo."

Etablering av samlet domstol i Halden vil være mer enn en utflytting av høykompetente statsarbeidsplasser fra Oslo bare på papiret, men en helt reell utflytting fra Oslo-området også av personellet.

Departementet er, som nevnt opptatt av domstolenes faglige nivå og dommerrekruttering mht. forventningen og ønsket om at dommere skal være blant de dyktigste jurister.

Østfold er Norges port til Europa, og alle de største landverts grenseoverganger går via og kontrolleres i Østfold. Halden tingrett og Halden politi har således gjennom lang tid opparbeidet en egen ekstra kompetanse på grensekriminalitet og grenseoverskridende kriminalitet.

I en verden med sterk internasjonalisering, stort immigrasjonstrykk på Norges grenser og stadig økende grenseoverskridende kriminalitet på alle områder vil nettopp Halden da være den riktige lokalisering for en ny Østfold tingrett som da kunne bli landets viktigste, mest spennende, krevende og erfarne domstol på dette feltet.

Halden som sted er for øvrig hovedbase for Høyskolen i Østfold, og har også landets nyeste og mest moderne fengsel – det internasjonalt kjente Halden fengsel. Mht. digitalisering er Halden også kjent for sitt sterke IT-miljø i Remmen kunnskapspark med tilknytning til Ife og HiØ. Sosialt og kulturelt er Halden kjent som «rockebyen» og «arrangementsbyen» mht. både små og store konserter, driftssted for orkesteret DNBE og Østfold opera, øvrige festivaler og arrangementer bla. på Fredriksten festning, Brygga kultursal og ellers på byens mange utesteder og andre arenaer.

Prioritet 3:

Halden er imot sammenslåing av domstolene i Østfold, men om det skulle bli tvunget igjennom av Regjeringen, og man ikke velger Halden som nytt sted for felles tinghus:

Halden kommune vil da her atter subsidiært uttrykke støtte for Sarpsborg som alternativ 3 for oss, selv om vi mener at det også demografisk er uheldig.

Begrunnelsen for det er at det da utfra nærhetsprinsippet blir nærmest Halden, og for øvrig er Sarpsborg den by etter Halden med lengst reisetid med tog fra Oslo-området mht. ønsket om utfra demografiske hensyn å unngå dagutpendling derfra uten bosetting i rettskretsen i Østfold.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

<Sett inn navn på den eller de som har dokumentert godkjenning av saken i ePhorte – eller slett denne linja>

Justis- og beredskapsdepartementet

Sendt elektronisk

Deres ref.: 19/1735

Dato: 16. august 2019

Vår ref.: 288057

Høring - Sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett

1 INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 27.5.2019 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som en berørt bransjeorganisasjon. Saken er forelagt lovutvalget for sivilprosess og voldgift og styret i Østfold og Follo krets av Advokatforeningen. Lovutvalget for sivilprosess og voldgift består av Christian Reusch (leder), Grethe Gullhaug, Nina Monssen, Ola Øverseth Nisja, Lene Sandberg og Peter Vagle. Styret i Østfold og Follo krets består av Lars Winsvold (leder), Marion Eriksrød Nordenhaug, Thomas Andrews, Miren Kliland Gundersen, Ole Richard Holm-Olsen og Kjetil Holo (vara).

2 MERKNADER TIL FORSLAGET

Advokatforeningen vil generelt peke på at det kan være gode grunner til å slå sammen domstoler. Man

kan anta at sammenslåinger kan øke kvaliteten på domstolen ved at man får et større kollegium. Kanskje kan det også bli mer attraktivt å søke seg til domstolen for kvalifiserte søkere.

Det er imidlertid en forutsetning for sammenslåing av domstoler av det omfang som foreslås i høringsnotatet, at saken er grundig utredet. Som kjent vil delutredning I fra Domstolkommisjonen leveres om ikke lenge. Denne vil drøfte aspekter som berøres i høringsnotatet. Det er også andre forhold ved forslaget som bør utredes nærmere før beslutning tas.

Styret i Østfold og Follo krets av Advokatforeningen, som representerer advokater som sogner til domstolene som foreslås sammenslått, har fått seg forelagt høringsnotatet. Kretsen har kommet med bemerkninger som inntas i det følgende (resten av punkt 2):

Styret i Advokatforeningen Østfold og Follo har etter omstendighetene ikke hatt mulighet til å arrangere et høringsmøte i kretsen. Styret har imidlertid per e-post forelagt høringsnotatet for samtlige medlemmer i kretsen. Man bygger høringsuttalelsen både på de innspill som er mottatt og styrets egne vurderinger.

Generelt om forslaget i høringsnotatet:

I høringsnotatet omtales informasjonsmøtet som tingrettene holdt i kretsen den 18. mars 2019, med følgende oppsummering (s. 6): «*Møtedeltakerne var gjennomgående positive til en sammenslåing og samlokalisering.*» Vi kan ikke se at denne formuleringen er dekkende for advokatsiden. For det første var det invitert til et «*informasjonsmøte*» og ikke et *høringsmøte* med forutsetningsvis forberedte innspill. Det ble for det andre, fra ulike tilstedeværende advokater, i spørsmålsrunden uttrykt ulike oppfatninger om sammenslåingsplanene. Det ble fra enkelte advokater bl.a. reist spørsmål om konsekvenser for advokatetableringen i ulike byer, jf. herunder reisegodtgjørelsesproblematikken, ulemper i saker med befaringer, ulemper for fengslingsaker m.m.. Kretsstyrets leder, advokat Lars Winsvold, understreket under møtet at saken var helt fersk og ikke behandlet i formelle organer, m.a.o. et forbehold om hvordan advokatene og styret i kretsen ville forholde seg.

Styret har i den etterfølgende runden med høringsnotatet merket seg at det er delte oppfatninger blant advokater i kretsen om sammenslåingen. Det er også delte oppfatninger blant styrets medlemmer.

Det er imidlertid full enighet i styret om at saken krever en grundigere utredning av viktige problemstillinger og konsekvenser av generell og prinsipiell art.

Problemstillinger som må utredes:

Høringsnotatet inneholder ikke drøfting av helt sentrale problemstillinger, herunder:

- Forslagets utgangspunkt om «moderat spesialisering». Det er ikke omtalt noe prinsipielt utredet grunnlag for dette, og spørsmålet er hva som legges i det og hvordan det tenkes praktisert uten at det oppstår uheldige konsekvenser. Dette er et generelt spørsmål som hører hjemme i Domstolkommisjonens utredning.
- Konsekvenser for advokatenes hverdag og inntjening, med *systematisk* mye mer reisefravær for advokater i andre byer enn der tingretten legges, spesielt for advokater som har betydelige saksporteføljer innen strafferett og fri sakførsel. Dette sammenholdt med innstramningene og de begrensinger for fraværsgodtgjøring generelt, som allerede er et betydelig problem.
- Konsekvenser for advokattilbudet i andre byer/steder enn der hvor tingretten etter hvert legges. Dette har naturligvis sammenheng med forrige punkt.
- Konsekvenser for det rettssøkende publikum fra mindre ressurssterke grupper. Også da med

hensyn til antatt reduksjon i advokattilbudet på hjemstedet.

- Konsekvenser for varetektsfengslinger, med tids- og ressursbruk, herunder bl.a. grensekriminalitetssaker.
- Man er for øvrig ukjent med politidistriktets framtidige organisering, som kan ha betydning.
- Dersom det konkluderes med sammenslåing, er det absolutt grunn til å være kritisk til at det planlegges med rettssaler kun i den byen hvor tingretten etterhvert etableres. Problemstillingen er blant annet aktuell for ressursbruk for alle parter ved varetektsfengslinger. Men det er også spørsmål om fornuftig ressursbruk for mange sivile saker hvor for eksempel befaringer langt unna kan bety mer tidsbruk og mer press på saksgjennomføringen, eksempelvis innenfor én og samme dag.

En analyse av konsekvenser kan ikke bare ta utgangspunkt i avstander, men må se det totale bildet hvor det er ulike faktorer og konsekvenser for ulike aktører og brukergrupper. I den sammenheng er det viktig å merke seg at Østfoldområdet er befolkningsrikt.

3 KONKLUSJON

Som kretsstyret påpeker er det flere forhold ved forslaget som ikke er tilstrekkelig utredet. Først og fremst må Domstolkommisjonens nært forestående delinnstilling avventes. Den formodes å inneholde grundige analyser og vurderinger som er viktige i et beslutningsgrunnlag.

Det må så gis tid til en ny høring for saken, etter et grundigere utredet beslutningsgrunnlag.

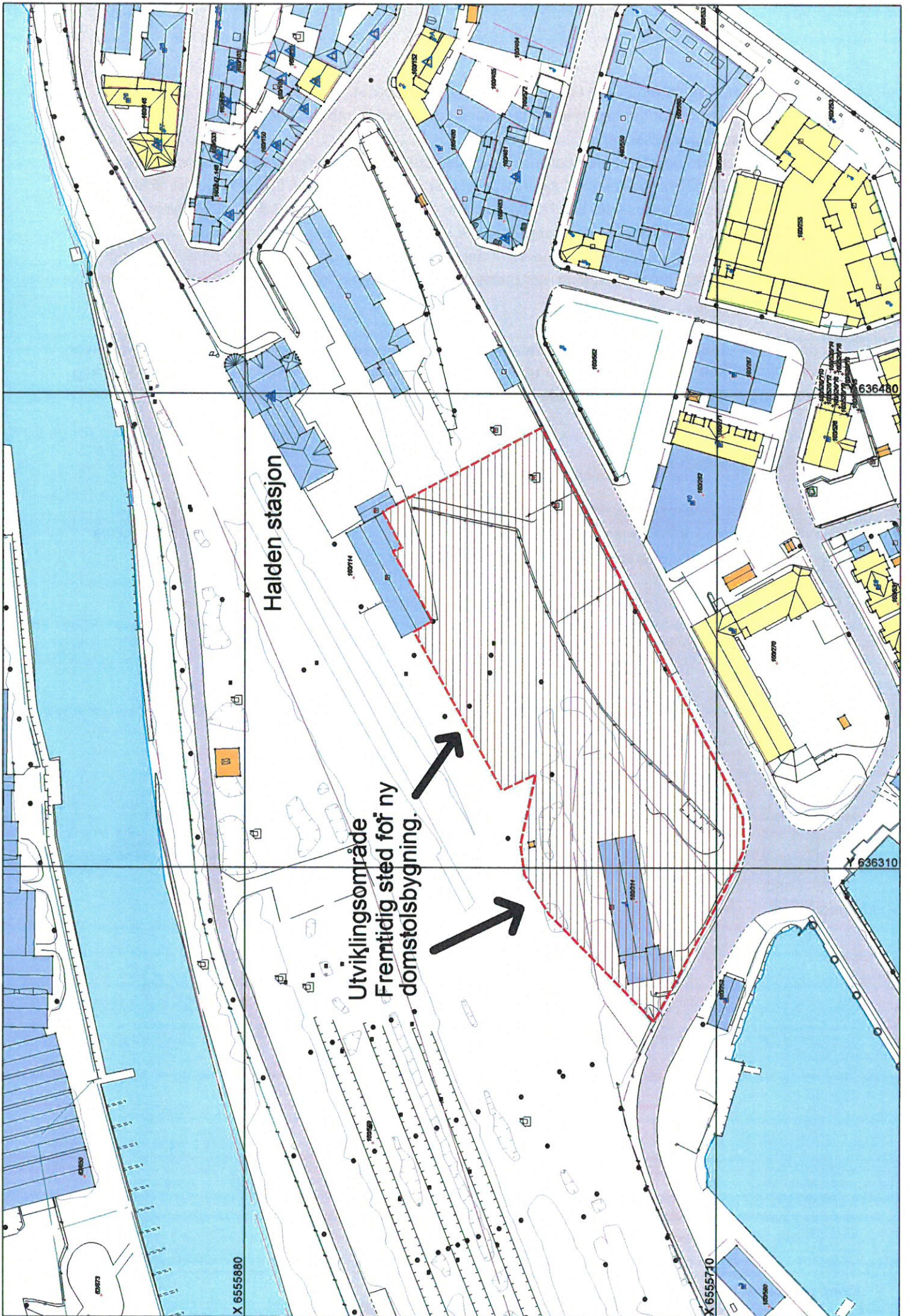

Jens Johan Hjort
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær

Halden stasjon

Utviklingsområde
Fremtidig sted for ny
domstolsbygning.

Utviklingsområde
Halden stasjon

Y 636480

Y 636310

X 6555880

X 6555710

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Ved politisk ledelse
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse	Vår referanse 2019/7630-2-87461/2019-HELHAS	Klassering X42	Dato 10.05.2019
------------------------	---	--------------------------	---------------------------

Etableringen av Østfold tingrett

Fredrikstad kommune er i dialog med Fredrikstad tingrett om etablering av en ny Østfold tingrett. Planene synes spennende og vi støtter opp om prosessen med de ressursene vi har i kommunen.

Naturlig nok blir det en kamp om lokalisering mellom byene, og det er i denne anledning jeg som ordfører i Fredrikstad ønsker å kontakte politisk ledelse i Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg kan forstå at hver enkelt statlig institusjon er opptatt av å optimalisere egen virksomhet og således ikke uten videre tar overordnede samfunnsmessige hensyn. Det må nasjonal ledelse gjøre. Jeg vil med dette oppfordre departementet til å ta sin del av ansvaret for å etablere offentlige arbeidsplasser som er i tråd med nasjonal politikk.

En grunnleggende strategi for utvikling av regionen rundt Oslo er at man skal utvikle en flerkjernet struktur. Byene rundt Oslo skal styrkes. Det er viktig å samle kompetanse og skape et tyngdepunkt som kan tiltrekke seg dyktige arbeidstakere. Tingretten i Fredrikstad er allerede den største tingretten i Østfold. Det er her tyngden av fagkunnskapen ligger. Det synes riktig og naturlig å basere den videre organiseringen rundt det allerede etablerte tyngdepunktet. Høgskolen i Østfold har 5.000 studenter innenfor en rekke fagområder, ikke minst økonomi, administrasjon og ledelse, samfunnsfag, språk og informasjonsteknologi. Dette gir tingretten tilgang på kompetanse.

Fredrikstad er den nest største byen på Østlandet. Vi jobber målrettet med å skape et attraktivt samfunn. I 2017 tildelte Kommunal- og moderniseringsdepartementet Fredrikstad kommune statens pris «Attraktiv by» for arbeidet med bærekraftig by- og samfunnsutvikling. Samme år tildelte Norsk Sentrumsutvikling Fredrikstad kommune prisen for Årets sentrum i Norge. Fredrikstad er en attraktiv kommune å bo i, men vi trenger vekst i arbeidsplasser og offentlige arbeidsplasser blir viktig. Kommunen ønsker å skape gode levekår får statlige ansatte.

I disse dager står vi også overfor en situasjon hvor Tolletaten kanskje flytter ut av byen. Før Tolletaten eventuelt trekker ut sine ansatte, har Fredrikstad en andel av statlige arbeidsplasser på 0,4. Hadde tallet vært 1.0 hadde vi ligget på landsgjennomsnittet. Skal vi bygge sterke byer som tiltrekker seg høyt utdannede mennesker, så må vi ikke uthule strategien ved å spre statlige arbeidsplasser tynt utover i landskapet. Vi må bygge sterke, bærekraftige kompetansemiljøer.

Østfold tingrett vil kunne finne flere aktuelle lokaler i Fredrikstad. Kommunen vil gjøre alt for å være et godt vertskap for tingretten. Det arbeides med å etablere et «statens hus» i Fredrikstad samtidig som kvartalet hvor Fredrikstad tingrett allerede holder hus blir omregulert for å møte framtidens krav til en moderne tingrett.

Vi håper Justis- og beredskapsdepartementet vil se sin oppgave i å tilføre prosessen et overordnet nasjonalt perspektiv. La oss følge de målsetninger og strategier som allerede er lagt og bygge sterke byer rundt Oslo. Fredrikstad er et tyngdepunkt som bør forsterkes.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Jon-Ivar Nygård
ordfører

Kopi til eksterne mottakere:
Justiskomiteen Stortinget
Stortinget ved Østfoldbenken

Postboks 1700 Sentrum 0026 OSLO
Postboks 1700 Sentrum 0026 OSLO

Høring – Forslag til sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett

1. Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i domstolstrukturen i Østfold. Departementet foreslår at Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett slås sammen til én tingrett. Navnet på den sammenslåtte domstolen foreslås å være Østfold tingrett. Bemanning og aktivitet på dagens fire retts- og kontorsteder videreføres inntil videre, men det legges til grunn at aktiviteten på sikt samles i et felles tinghus. Forslaget om sammenslåing kommer som en følge av et lokalt initiativ der de fire tingrettene i felleskap har utarbeidet en intensjonsavtale om frivillig sammenslåing og samlokalisering av virksomheten i de fire tingrettene. Spørsmålet om et felles tinghus for den nye domstolen må utredes nærmere og vil bli behandlet i en egen prosess på et senere tidspunkt.

2. Bakgrunn

Flertallet på Stortinget uttalte ved behandlingen av Prop 1 S (2015-2016), jf. Innst. 6 S (2015-2016):

Flertallet har likevel ingen intensjon om å gjennomføre flere sammenslåinger nå, og peker blant annet på at det kommer en påtalsreform som vil kunne få betydning for domstolsstrukturen. [...] Dersom man lokalt ønsker endringer i strukturen, må det gjennomføres en prosess der det er gode diskusjoner og prosesser lokalt knyttet til sammenslåinger. I dette arbeidet er det viktig å sikre at både kommunene og ansatte i domstolene involveres på en god måte. Dersom man etter en slik prosess oppnår lokal enighet, har flertallet ingen motforestillinger mot en sammenslåing.»

Og i Prop. 1 S for 2018-2019 ble i tillegg uttrykt:

Domstoladministrasjonen og departementet vil halde fram med å følge opp lokale prosessar om endringar i domstolsstrukturen. Samanslåing av domstolar vil bli vedteke om det er lokal semje eller der det er andre særlege grunnar for det.

Et vesentlig moment ved vurderingen av endringer av domstolstrukturen har vært at domstolene bør være av en slik størrelse at det skapes et godt faglig miljø, noe som skal sikre

det rettssøkende publikum et godt og likeverdig domstoltilbud i hele landet. Sakene har blitt mer komplekse og tidkrevende. Dette stiller økte krav til domstolen og den enkelte dommer. Det er utfordrende for den enkelte dommer å ha omfattende kunnskap på alle rettsområder. En større kollegial domstol vil derfor gi grunnlag for bedre samlet faglig kompetanse. Større domstoler vil også gi bedre betingelser for moderat spesialisering for dommere og saksbehandlere, og for planmessig kompetanseutvikling for dommere og saksbehandlere ved domstolen. Dette vil gi muligheter for å levere tjenester av høy faglig kvalitet i fremtiden og ivareta innbyggernes rettssikkerhet på en god måte. Videre gir større domstoler redusert sårbarhet med hensyn til sykefravær, ferieavvikling mv., og muliggjør samtidig en mer effektiv og økonomisk drift.

Krav til effektivitet og digitalisering har gjort det nødvendig å etablere et større prosjekt, *digitale domstoler*, for å modernisere og effektivisere domstolene. Hovedmålsettingen med prosjektet er at man i størst mulig grad skal tilrettelegge for en overgang fra papirbasert saksbehandling (saksmapper i papir, brevpost, faks) til digital utveksling av dokumenter og papirløs avvikling av saker. Tingrettene i Fredrikstad og Halden er p.t. med i dette prosjektet. Digitalisering, med tilhørende gevinster, kan enklere iverksettes i et samlet fagmiljø i Østfold, og Domstoladministrasjonen har opplyst at de ønsker å følge opp dette etter en eventuell sammenslåing.

Det er også utfordringer knyttet til ivaretagelse av sikkerhet i flere av dagens tingretter i regionen. Tinghuset må oppfattes som en trygg arena for alle som ferdes der. Det er videre behov for bedre fasiliteter for domstolens brukere, bl.a. med hensyn til kantine, venterom, lokaler for konferanser mellom advokater og klienter, arrestlokaler og parkering. Alt dette kan ivaretas bedre i en større domstol.

I «Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon» (kgl. res. 28.11.2014) angis formål og prosedyrekrav knyttet til lokaliseringsvalg ved etablering eller omlokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Lokaliseringspolitikken skal blant annet bidra til at det skal være robuste arbeidsmarkeder i hele landet, befolkningen skal ha god tilgang til statlige tjenester, samt at kostnadseffektivitet og effektiv oppgaveløsning blir vurdert ved alternativ lokalisering. Retningslinjenes krav til saksbehandling og materielle vurderinger har vært veiledende for de lokaliseringsvalg Domstoladministrasjonen har hatt til vurdering. Ved en sammenslåing av de fire tingrettene i Østfold vil aktiviteten ved dagens fire retts- og kontorsteder videreføres i en periode, men på sikt legges det til grunn at en

samløkalisering gjennomføres. Gitt de svært korte geografiske avstandene mellom de berørte rettskretsene, og fordi hele Østfold inngår som en del av større arbeidsmarked, vil ikke sammenslåing av de fire tingrettene medføre større konsekvenser for et regionalt arbeidsmarked eller det statlige tjenestetilbudet.

Det pågår flere parallelle prosesser knyttet til kommunestruktur og region- og fylkesstruktur som helt eller delvis berører det samme geografiske området som omfattes av en eventuell Østfold tingrett. Fra 1. januar 2020 vil Østfold fylke sammen med Akerhus fylke og Buskerud fylke inngå i Viken. Det skjer også to kommunesammenslåinger i dagens Østfold, men ingen av disse krysser eksisterende eller foreslåtte rettskretsgrenser. Det er også nedsatt et utvalg (Domstolkommisjonen) som skal utrede fremtidig organsering av domstolene. Kommisjonen leverer en delutredning innen 1. oktober 2019. Den foreslåtte sammenslåingen vurderes å være fremtidsrettet uavhengig av andre strukturendringer. Ved behov kan det gjøres justeringer i rettskretsene dersom fremtidige endringer i domstol-, kommune- eller region- og fylkesstruktur skulle tilsi det.

3. Sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett

Dagens domstolstruktur i regionen berørt av forslaget

Domstol	Lokalisering	Kommuner i domssognet	Samlet innbyggertall (tall fra SSB per 1/1-2019)	Fremskrevet innbyggertall 2040 ²	Årsverk (dømmende / saksbehandlere)
Fredrikstad tingrett	Fredrikstad	Fredrikstad, Hvaler	86371	102600	16 (6/10)
Halden tingrett	Halden	Halden, Aremark	32534	37600	9,8 (5/4,8)
Moss tingrett	Moss	Moss, Rygge ¹ , Råde og Våler	62006	74400	12 (5+7)
Sarpsborg tingrett	Sarpsborg	Sarpsborg, Rakkestad	64227	71000	13,8 (6+7,8)

1. Kommunene Moss og Rygge slås sammen 1. januar 2020

2. Befolkningsframskrivingene tar utgangspunkt i rettskretsene per 2019, og er basert på tall fra SSBs befolkningsframskrivinger fra 2018.

Vi foreslår å slå sammen Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett til én domstol - Østfold tingrett, med midlertidig videreføring av fire retts- og kontorsteder. Navnet på den nye domstolen foreslås å være Østfold tingrett, siden domstolen dekker ca 83 % av befolkningen i Østfold fylke. Heggen og Frøland tingrett (11 årsverk og 52 000 innbyggere i rettskretsen) har vært med i de innledende sonderingene rundt initiativet om sammenslåing, men har valgt ikke å inngå intensjonsavtalen, blant annet fordi kommunikasjonsmønstrene nord i Østfold tilsier mer kontakt i retning Follo tingrett og Oslo, enn sør-vestover mot de øvrige tingrettene i Østfold. De fire tingrettene, som har stilt seg bak intensjonsavtalen som ligger til grunn for forslaget om sammenslåing, har signalisert at Heggen og Frøland er velkommen til å knytte seg til prosessen ved en senere anledning. Sorenskriveren i Moss tingrett har for øvrig tatt forbehold om at avtalen må revurderes dersom Domstolkommisjonen gir andre anbefalinger om hvordan domstolstrukturen bør være i fremtiden.

Med utgangspunkt i dagens bemanning vil den nye domstolens ordinære bemanning være på drøyt 50 årsverk, hvorav i overkant av 20 dømmende årsverk.

Det vurderes som mest hensiktsmessig å foreslå en videreføring av de nåværende retts- og kontorstedene i Fredrikstad, Halden, Moss og Sarpsborg. Det er en klar ambisjon at virksomheten samlokaliseres så raskt det lar seg gjøre, men dette må bl.a. sees i sammenheng med utløp av eksisterende husleieavtaler for de berørte domstolene. Det er per i dag ikke tatt stilling til en samlokalisering, men i intensjonsavtalen fra de fire tingrettene uttrykkes det en ambisjon om en snarlig samlokalisering i et velegnet domstolbygg, og det antydes et mål om at det bør kunne skje innen 2024. Avstandene i det geografiske området som omfattes er korte, med et godt utbygd vei- og transportnett. Dette gir korte og effektive reiseavstander. Reisetidsanalyser viser at samtlige innbyggere i domssognet vil kunne nå en ny, samlokalisert domstol innen i overkant av én time. De aller fleste vil nå domstolen langt raskere enn det. Ved etablering av et velegnet tinghus for en eventuell Østfold tingrett vil det også være naturlig å vurdere om jordskifteretten i Østfold kan samlokaliseres i samme bygg. Dagens jordskifterett i Østfold har 8 årsverk og er lokalisert på Tunejordet i Sarpsborg.

Etter departementets syn vil en sammenslått domstol gi grunnlag for et godt og bredt fagmiljø og planmessig kompetanseutvikling for dommere og saksbehandlere. Videre vil det gi økt mulighet til å avvikle ressurskrevende saker, samt utvikle mer rasjonelle administrative rutiner, styrke sikkerhetsarbeidet og gjøre domstolen mindre sårbar som følge av sykefravær, ferieavvikling mv. Det ligger dermed godt til rette for å samkjøre administrative rutiner og videreutvikle den samlede faglige kompetansen ytterligere. En sammenslått domstol vil muliggjøre en profesjonalisering av ledelsen av domstolen, og man vil også raskere kunne bli en del av digitaliseringen av domstolene i Norge. Etableringen av en stor domstol vil styrke det juridiske fagmiljøet i Østfold, noe som vil gjøre regionen til et enda mer attraktivt arbeidsmarked for advokater og jurister.

I Domstoladministrasjonens evaluering av strukturendringene i domstolene i perioden 2002-2011 ble det vist til at domstoler med 8 til 10 dømmende årsverk på mange områder fremsto som velfungerende driftsenheter. Evalueringen viste også at det er gode erfaringer med noe større domstoler, dvs. domstoler med mer enn 15 dømmende årsverk. Etableringen av en ny sammenslått domstol i Østfold vil gi en av landets største fullfaglige domstoler, med en dømmende bemanning på i overkant av 20 årsverk.

Initiativet til en frivillig sammenslåing ble tatt av sorenskriverne gjennom sommeren/høsten 2018. Det ble avholdt interne allmøter i de fire tingrettene rundt årsskiftet 2018-19, der det ble lagt til rette for brede diskusjoner blant de ansatte. 29. januar 2019 ble det avholdt et felles møte for ansatte i de fem tingrettene i Østfold, der også Domstoladministrasjonen og representanter for den nyetablerte Vestfold tingrett deltok. I etterkant av møtet ble det utarbeidet en felles intensjonsavtale (vedlagt) om sammenslåing, som ble signert av sorenskriverne og tillitsvalgte fra Parat ved de fire tingrettene. I intensjonsavtalen er det uttrykt at man skal samarbeide for en lokalt initiert og forankret strukturprosess, med ønske om så raskt som mulig å realisere én felles tingrett i et velegnet domstolbygg.

Etter inngåelsen av intensjonsavtalen gikk Domstoladministrasjonen aktivt inn i arbeidet, og organiserte et felles informasjonsmøte 18. mars 2019 med lokale og regionale aktører og profesjonelle brukere av domstolene. Her møtte bortimot 40 deltakere, med representanter fra kommuner, Øst politidistrikt, Advokatforeningens krets, lokale advokatfirma og Østfold jordskifterett – i tillegg til sorenskrivere og tillitsvalgte i de fire tingrettene, samt representanter fra Domstoladministrasjonen. I møtet ble det gitt en generell innledning om strukturendringer i domstolene fra Domstoladministrasjonen, sorenskriverne presenterte initiativet til en

sammenslåing og de tillitsvalgte fra Parat la fram de ansattes syn på en mulig sammenslåing. Møtende aktører og brukere av domstolene fikk deretter komme med synspunkter og spørsmål til en mulig sammenslåing. Domstolene fikk honnør for den prosessen som så langt var gjennomført, ved at forslaget har blitt arbeidet frem gjennom godt lokalt samarbeid internt i og mellom de fire tingrettene. Det framkom verdifulle innspill knyttet til brukernes ønsker for en sterk og veldrevet domstol i regionen, blant annet knyttet til responstid ved henvendelser, saksavviklingstid og forventninger til generelt servicenivå. Møtedeltakerne var gjennomgående positive til en sammenslåing og samlokalisering.

Forslag til ny domstolstruktur i Østfold

Domstol	Lokalisering	Kommuner i domssognet ¹	Samlet innbyggertall (tall fra SSB per 1/1-2019)	Fremskrevet innbyggertall 2040	Årsverk (dømmende / saksbehandlere)
Østfold tingrett	Videreføring av dagens fire rettssteder/ kontorsteder. Samlokalisering på sikt.	Fredrikstad, Hvaler, Halden, Aremark, Moss, Rygge, Råde, Våler Sarpsborg og Rakkestad	245138	285600	51,6 (22/29,6)

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Lokaler

Leieavtalene for Fredrikstad tingrett, Halden tingrett og Moss tingrett utløper ved utgangen av 2023. Husleieavtalene på disse tre stedene kan sies opp med 12 eller 24 måneders varsel dersom Stortinget eller regjeringen fatter beslutninger som påvirker lokalbehovet. Leieavtalen for Sarpsborg tingrett er uten klausul og utløper ved årsskiftet 2027-28. Det vil i denne prosessen bli lagt vekt på å etablere domstolen i moderne lokaler som tilfredsstillende behovene for alle typer brukere. Dette vil skje i samarbeid med representanter for de profesjonelle brukerne. I denne sammenheng vil det også være naturlig å vurdere om Østfold jordskifterett skal samlokaliseres med den nye tingretten. Intensjonen om et felles tinghus for domstolen vil behandles i en egen prosess. Det er ikke fattet beslutning om samlokalisering og spørsmålet om et felles tinghus for domstolen må utredes nærmere.

Reisetid

En sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg, hvor en inntil videre viderefører dagens retts- og kontorsteder, vil ikke påvirke reisetiden for verken ansatte eller brukere.

Det er svært korte avstander i regionen som berøres av forslaget, og reisetidsanalyser viser at samtlige innbyggerne i rettskretsen vil kunne nå en eventuelt ny sammenslått domstol i løpet av i overkant av én time uansett hvor den lokaliseres i den nye rettskretsen. De aller fleste vil få en reisetid som er langt kortere enn det. Firefelts E6 er nylig ferdigstilt gjennom hele fylket, og dagens retts- og kontorsteder ligger relativt tett inntil denne aksen. Østfoldbanen går også gjennom fylket, og passerer gjennom byene som huser dagens domstoler. Rutetilbudet er i all hovedsak basert på én avgang i timen, hver vei. Det forventes en økende frekvens og redusert reisetid i årene fremover som følge av forventet jernbaneutbygging gjennom hele fylket. Ved en fremtidig samlokalisering i nærheten av en jernbanestasjon vil derfor også tog være en aktuell reisemåte både for brukerne av domstolene og de ansatte. Det er et godt utbygd busstilbud i fylket, både med gjennomgående regionale linjer, og lokalruter, som samlet gir befolkningen i den nye rettskretsen en akseptabel reisetid til en fremtidig, samlokalisert domstol.

Bemanning

Når det gjelder håndteringen av ansatte ved en sammenslåing av domstolene, legges det til grunn de samme prinsipper som ved tidligere strukturendringer i domstolene. I det videre arbeidet med omorganiseringen vil de ansatte og organisasjonene ivaretas i samsvar med gjeldende veiledning og retningslinjer for personalpolitikk ved omstillingsprosesser som er utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, i samråd med hovedsammenlutningene. Omorganiseringen skjer innenfor rammene av disse retningslinjene, og følger lov og avtaleverk som gjelder for det statlige tariffområde.

Det er rimelig å anta at en sammenslåing av de fire domstolene over tid kan gi visse administrative synergieffekter. Ved en sammenslåing vil det videre være behov for to færre domstolledere (p.t. felles ledelse for Fredrikstad tingrett og Halden tingrett). Det administrative arbeidet vil bli forenklet. I og med at reisetiden mellom de domstoler som vurderes sammenslått er kort, anses det ikke som sannsynlig at det vil påløpe større personalmessige omstillingskostnader ved en eventuell sammenslåing.

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Halden kommune
Postboks 150
1751 HALDEN

Deres ref.

Vår ref.
19/1735 - GRK

Dato
27.05.2019

Høring - Sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett

Justis- og beredskapsdepartementet sender på høring forslag om å sammenslå Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett til én domstol med midlertidig videreføring av fire retts-/kontorsteder. Navnet på den nye domstolen foreslås å være Østfold tingrett. Spørsmålet om et felles tinghus for den nye domstolen må utredes nærmere og vil bli behandlet i en egen prosess på et senere tidspunkt.

Høringsfristen er 15. august 2019

Vi ber om at adressatene forelegger høringsbrevet med vedlegg for berørte underliggende etater og organer som ikke er oppført på adresselisten.

Les og svar på høringen her: www.regjeringen.no/id2646384

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill til oss. Vi ber om at høringssvar sendes inn digitalt ved å bruke skjemaet for høringssvar på regjeringen.no.

Med hilsen

Jostein Haug Solberg
avdelingsdirektør

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Grethe Kleivan
22245298
grethe.kleivan@jd.dep.no

Grethe Kleivan
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

HALDEN KOMMUNE
Postboks 150
1751 HALDEN

Dato: 11.06.2019
Saksref: 201708130-5
Deres ref.:
Side: 1 / 2

Vår saksbehandler: Marit Louise Lindholm
Telefon:
Mobil: + 47 905 47 150
E-post: marit.louise.lindholm@banenor.no

Halden kommune - Opphevelse/reduksjon av hensynssone jernbane i Halden sentrum - Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev av 27.05.2019 fra Halden kommune.

Bakgrunnen for brevet er at Halden kommune er i prosess med å rullere kommuneplanens arealdel og ønsker da å legge inn eget forslag til ny jernbanetrasé. Bane NOR deltok i møte med kommunen den 21.05.2019 for å diskutere videre prosesser. For Tyska og for arealet rundt godshuset sør for eksisterende stasjon i Halden sentrum var det enighet om at kommunen skulle sende over en skriftlig henvendelse.

I brevet bes det om at Bane NOR frigir områder som i dag er båndlagt på Tyska og sør for hovedsporet på Halden stasjon. I telefonsamtale med saksbehandler i kommunen den 11.06.2019 klargjøres det at kommunen ønsker tilbakemelding på to forhold: at Bane NOR kan trekke innsigelsen til reguleringsplan for Tyska, og at det fra Bane NOR sin side gis positivt svar på at planarbeid sør for stasjonen kan starte opp.

Detaljreguleringsplan for Tyska

Halden kommune har anmodet Bane NOR om at vi trekker innsigelsen til detaljregulering av Tyska (PlanID G-688 vår ref: 201401556, deres ref: 2013/7010). Innsigelsen ble fremmet i brev av 22.06.2015. Vi har på bakgrunn av dette foretatt en ny vurdering av saken. Ut ifra en konkret vurdering av planforslaget og status for jernbaneutbyggingen i dette området finner vi at vi kan **trekke vår innsigelse til reguleringsplan for Tyska**. Som kommunen også skriver i sin oversendelse må kommunen og forslagsstiller forholde seg til jernbaneloven § 10.

Arealavklaring sør for hovedsporet på Halden stasjon.

Når det gjelder arealet mellom hovedspor og Jernbanegata fra godssporet og vestover er Bane NOR Eiendom positiv til å starte en planprosess på dette arealet i løpet av høsten. Det er ønskelig at Bane NOR Eiendom og Halden kommune går i dialog om premissene for det aktuelle område.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Lien
seksjonssjef
Planavdelingen, Forvaltning og
samfunnskontakt

Marit Louise Lindholm
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Mottakere:

HALDEN KOMMUNE
HALDEN KOMMUNE, Espen Sørås

